

БӨЛІМ: ҚАРЖЫЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ

Несие тарихын қалай тексеруге болады: қарызға кірмей тұрып білу керек шындық

ЖАРИЯЛАНДЫ
27.05.2026

ТІРЕК СӨЗДЕР
жинақ, қаржылық сауаттылық, қарыз,
несие тарихы, рассрочка

СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/188975/>

Несие тарихын қалай тексеруге болады деген сұрақты мен қарызға батқан талай отбасыдан естідім. 30 жыл бойы мен бір заңдылықты байқадым: несие алған адамдардың 9-ы 10-нан 5 жылдан кейін де сол несиені өтеп жатады. Басында бәрі жеңіл көрінеді, кейін ай сайынғы төлем ұйқыны ұрлайды. Сондықтан алдымен өз атыңдағы тарихты тексер, сосын ғана шешім қабылда.

НЕСИЕ ТАРИХЫН ҚАЛАЙ ТЕКСЕРУГЕ БОЛАДЫ

Ең оңай жолы — өз атыңдағы деректі ресми арнадан сұрату. Жеке куәлікпен, телефон нөмірімен немесе электронды қолтаңбамен кіріп, есепті ашасың. Онда бұрынғы қарыздар, төлемнің кешігуі, жабылған және ашық міндеттемелер көрінеді. Егер бір қате байқалса, дереу түзетуді сұра. Өйткені бір кешіккен белгі жаңа несиенді құртуы мүмкін.

- Жеке дерегіңді тек өз атыңмен тексер.
- Ескі қарыздың жабылғанын анықта.
- Кешігу мерзімі 1 күн бе, 30 күн бе — бәрін қара.
- Қате ақпарат болса, дәлелмен шағымдан.

НЕСИЕ/РАССРОЧКА ШЫН МӘНІНДЕ ҚАНША ТҰРАДЫ — НАҚТЫ ЕСЕП

Дүкендегі 100 000 теңгелік телефон рассрочкада шын мәнінде 145 000 теңге болуы мүмкін. Неге? Себебі үстеме, комиссия, сақтандыру, қызмет ақысы қосылады. 12 айға бөлінсе, ай сайын 12 083 теңгедей емес, 14 500 теңгеге дейін шығып кетеді. **Рассрочка алма**, егер қолда толық ақша болмаса. Бұл — болашақ кірісті бүгін жеп қою.

БАНКТЕР МЕН ДҮКЕНДЕР СЕНІ ҚАЛАЙ АЛДАЙДЫ — ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ТӘСІЛДЕР

Олар «айына аз ғана» дейді. «Қазір ал, кейін ойлан» дейді. Бағаны төмен көрсетіп, соңына төлемді жасырады. Сатушының мақсаты — сенің ақылыңды емес, қолыңды қозғау. Егер келісімшартта 1 пайыз, 2 комиссия, 3 айыппұл тұрса — демек, арзан емес.

НЕСИЕСІЗ ӨМІР СҮРУДІҢ НАҚТЫ ЖОЛЫ — ҚАДАМ БОЙЫНША

1) Қарызды тоқтат. 2) Келесі 30 күнде ештеңе рәсімдеме. 3) Міндетті шығынды ғана қалдыр. 4) Артық төлемді жой. 5) Қолма-қолға өт. Қарыз азаймай, тыныштық келмейді.

ЖИНАҚТАУДЫҢ 3 АЛТЫН ЕРЕЖЕСІ

- Айлығыңның кемі 20%-ын бірден бөлек қой.
- Апта сайын 4 бөлікке бөліп жина.
- Жинаққа тиіспе: тек шұғыл жағдайға жұмса.

Айлық 150 000 теңге болса, 30 000 теңгені бірінші күні бөліп таста. Қалғанын соған қарап өмір сүр.

«БІРАҚ АҚША ЖЕТПЕЙДІ» ДЕГЕН СЫЛТАУҒА ЖАУАП

Ақша жетпейді деген сөздің астарында тәртіп жетпейді деген шындық тұрады. Күнделікті кофе, артық жолақы, пайдасыз жазылым, көзге көрінбейтін ұсақ шығын айына 20 000–40 000 теңге жейді. Сол ақшаны қайтарсаң, қарызға мұқтаж болмайсың.

ҚОРЫТЫНДЫ: БҮГІН ЖАСАЛАТЫН БІР ІС-ҚИМЫЛ

Бүгін өз несие тарихыңды тексер. Бір ғана әрекет ертеңгі 5 жылдық қателікті тоқтатады. Қарыз — ұйқыны ұрлайды. Жинақ — бостандық береді.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.